Ч. 134. Неділя 28 (15) червня 1908. Рік XVIII.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 12.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за вложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої".

Передплата у Львові в аґенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Старостствах на провинциї:

на цілий рік К 4·80
на пів року „ 2·40
на чверть року „ 1·20
місячно . . . „ —·40
Поодиноке число 2 с.

З почтовою пересилкою:

на цілий рік К 10·80
на пів року „ 5·40
на чверть року „ 2·70
місячно . . . „ —·90
Поодиноке число 6 с.

Вісти політичні.

Конець буджетової дискусиї і ухвалене буджету. — Положене в Сербії. — З російскої Думи. — Християньскі социялісти в Америці. — Подїї в Персиї.

На вчерашнім засїданю палати послів скінчила ся довга буджетова дискусия. Промавляв п. Дашиньский, обговорюючи головно справи шлескі. В часї єго промови прийшло до великої бучі між п. Штернберґом а социялістами, так що президент палати аж мусів перервати засїдане. Остаточно, коли засїдане на ново відкрито по промові референна буджетового п. Штайнвендера, о годині 8 вечером приступлено до голосованя і ухвалено цілий буджет в другім і третім читаню, а крім того цілий ряд резолюций, між иншими резолюцию о безпроволочнім розпочатю будови каналу Дунай-Одра-Висла і резолюцию про заснованє в Празї академії штук красних. — Також в палатї послів відбуло ся вчера засїдане.

Політичне положенє Сербії є тепер грізнїйше, як коли небудь перед тим і нїчого дивного, що виринають всякі тривожні вісти. Король Петро не доріс до такого положения, котре вимагає сильної руки і не може задля своєї минувшини виявити тої сили. Він хитає ся поміж давними заговорниками і кидає ся раз в рамена полковника Мисича, то знов в рамена Пасича, а день і ніч висить над ним грізне рами справедливости. Опозиция розпоряджає понад 76 мандатами і розпочала боротьбу з короною, а сей розлад дає повід до вістий, що король думає уступити з престола. З другого боку знов впевняють, що король може навіть хватити ся оружия, щоби завести лад і спокій, але чи теперішний король здобуде ся на то, можна сумнївати ся.

На оногдашнім засїданю российска Дума дальше вела дискусию над буджетом міністерства просьвіти. В часї дискусиї над запропонованою комісиєю буджетовою формулою переходу до дневного порядку, поставив кадет Мілюков внесенє, щоби в нїй висказати бажанє, аби міністерство на підставі царского указу з 1905 р., запевняючого академічну свободу унїверситету, позволило покінчити студиї виделеним студентам. Дума приняла то внесенє против голосів умiркованої і крайної правої, після чого заступник міністра просьвіти заложив против того протест, заявляючи серед оплесків правої та окликів з лївої і центра, що здійсненє того бажаня противить ся законам.

В Ню Йорку відбув ся конґрес т. зв. християньских социялістів. На останнім міжнароднім социялістичнім з'їздї та партия мала свого представника серед делеґатів Сполучених Держав. На тім конґресї християньскі социялісти виразно заявили, що приймають всї принципи інтернационального социялізму, як боротьбу кляс, социялізацию засобів продукциї і т. и. При тім „християньскі социялісти" рішучо застерегли ся, що не мають нїчого спільного з австрийскими „християньско-социяльними". Більшість участників становили сьвященики, котрим американьска свобода релїґійна позваляє належати навіть до социялістичних партий. Сензацию конґресу був лист епископа держави Юта, котрий бажав з'їздови найкрасших успіхів та висказав надію, що орґанїзация християньских социялістів причинить ся до виборення свободи для тїла, а що-й-но та свобода зможе визволити людского духа з теперішного запоморочення.

Петербурґска телеґрафічна аґенция подає обширне представлене подій в Персиї. Містить оно опис звістних подій, а головну вину приписує князеви Зіль-ес-Салтанеґ, котрий стремів до революциї, аби здобути для себе престол. Представителї Росиї і Анґлії ділають втихомирюючо, але не мішають ся у внутрішні відносини Персиї. Шах перед послїдними подіями зажадав запоруки ненарушимости своєї осо-

37)

Артисти і їх штука.

Образки із сучасної і давнїйшої культури.

Після Де Во, Остена і др.

написав К. В.

(Дальше).

Чи можуть зьвірята і чи взагалі уміють вже з природи рахувати? Заким на се питане дамо відповідь, придивім ся насамперед, як під сим взглядом має ся дїло у людий. Звістно загально, що чоловік досить трудно учить ся рахувати. Дїтий, як би нїхто не учив, то они до десятого року житя ледви чи більше уміли би рахувати як до десять а о множеню і дїленю не було би вже й бесїди. Атже й між старшими людьми, котрі нїколи нїчого не учили ся, знайде ся не мало таких, що дальше як поза сто не уміють рахувати та й ледви чи вираховували би неодну з тих задач, які вираховував розумний Ганс. Суть преці й до нинї цілі народи, котрі не уміють дальше рахувати як до трох або до пять а відповідно до того не мають і слів на більші числа.

З другої же сторони спостережено вже від давна, що птиця приносить до свого гнїзда якраз тілько усиниць кілько молоденьких в гнїздї. Звідкиж знає птичка, кілько молодих она має, і кілько усиниць треба їй принести до гнїзда? Єсть знов рід ос, котрі до тої комірки, де зносять ячко, накладають 15 до 24 убитих комах, щоби личинка, яка вилїзе з ячка, мала чим живити ся. Скоро оса наносить достаточне число комах, замикає комірку. Хтож сказав їй, коли она не рахує, що вже досить буде комах і не треба більше зносити, бо єсть вже 24. Подібно спостережено вже нераз на папугах і воронах, що они уміють до 3 або до 5 рахувати. З таких і тим подібних случаїв можна вносити, що й зьвірята уміють рахувати, але лиш о стілько, о скілько можуть із свого досьвіду робити практичні заключення; але они ще далекі від того, щоби могли самі застановляти ся над тим, що пізнали, і робити то предметом своїх дальших доходжень, значить ся, щоби могли математично сказати, що 3 менше 2 або 4—3=1.

А однак здавало би ся, як колиб деякі зьвірята переступали се дотеперішне наше загальне понятє о їх інтелїґенциї. Так розповідає проф. Роменес, що научив якогось шімпанза в зоольоґічнім городї в Льондонї збирати на жадане аж по десять стебел на земли своєї клїтки і подавати єму. При тім малпа робила дуже часто так, що розривала одно стебло на двоє, щоби мати десять куснів. Можна би з того вносили, що малпа не лиш пізнавала само число десять, але сполучала з ним ще й єго понятє.

Ся здібність пониманя чисел знаходить ся головно у псів і коний, може якраз длятого, що тоті зьвірята від найдавнїйших часів, так сказати би, зросли ся з чоловіком і набрали від него у великій мірі інтелїґенциї для себе. Вже з початком 17. столїтя мав у Франциї бути кінь, в котрого честь навіть медаль вибито, що умів не лиш пізнавати числа і вираховувати деякі задачі, але навіть взявши пензель в зуби виписував ним на таблици імя свого пана „Rouhet". В половинї минувшого столїтя був пес „Муніто", котрий пізнавав на годиннику години і витягав із скринки таке число на табличці, як епоказував годинник. Цирковї конї, що пізнають ся на годинниках і ногою дають відповідь на питане, котра година не належать зовсїм до рідкостий. Российский учений др. Тімотієв розповідає про коня, котрий був призвичаєний діставати що 25 верст котрі не міг инакше числити як лиш по камінних стовпах, ставлених при дорозї, потрохи вівса Колиж він опісля об'їздив державні лїси, котрих границї були позначені подібними стовпами, то кінь числив правильно тоті стовпи так само як давнїйше при дорозї і ставав точно при 25 верстї як давнїйше.

Остенів розумний Ганс перевисшив однако всїх дотеперішних „математиків" із зьвіринного сьвіта. Берлиньский учитель Роб. Гав розповідає, що в неділю по Вознесению спитав Ганса: Кілько тут осіб? Кілько панів, кілько пань, а кілько хлопців? — а Ганс відповідав на то зовсїм докладно, то се не новина, бо таку штуку знав і згаданий попореду читаючий пес Далеко більшою штукою було численє дробами Учитель Ган написав єму таку задачу на таблици: $^{2}/_{5} + ^{1}/_{2} = ?$ а відтак питав: Як називає ся знаменник першого дроба? Кінь відповів ногою 5. Як називає ся чисельник? — 2. Де стоїть знаменник? Кінь спустив голову на долину. Де стоїть чисельник? Кінь підніс го-

би і династиї, дальше розділу між властию законодатною а виконуючою, вкінци видання 5 провідників. Переговори з причини послїдного жаданя розбили ся, а відтак прийшло до звістних подій. Теперішні вісти — кінчить Аґентия — доказують, що становище шаха значно скріпило ся. — Одна з анґлійских часопись доносить з Тегерану, що реакционїсти ликують. Рабунки і убийства тревають дальше. Льокалї часописий, склепи, полїтичні клюби зруйновані і замкнені. Тїтка шаха, княжна Загір-ес-Давлег відобрала собі житє з причини знищеня єї палати. — Минувшої ночи і вчера не нарушено спокою. Патрулї перскої бриґади козаків удержують лад. Рада міністрів іменувала князя Мегида-ес-Давлег ґенерал-ґубернатором. Кождої хвилї треба надіяти ся завішеня конституциї і розписаня нових виборів. Ситуация поважно перехилила ся в користь шаха. В палатї відбувають ся безнастанно наради міністрів і инших осіб. Переговори зі сторонництвами остали без успіху. Від оногди пополудня чути декуди вистріли з рушниць.

Новинки.

Львів, дня 27-го червня 1908

— **Іменованя.** П. Міністер справедливости надав інспекторови сторожи вязничної в карнім заведеню для мужчин в Станиславові, Вінкентию Дзюбіньскому ad personam X клясу ранґи.

— **П. Віцепрезидент Намістництва в Косові і Снятині.** З порученя Є. Е. п. Намістника їздив Віцепревидент Намістництва др. Клеберґ до Косова і Снятина в цїли дати населеню тих повітів можність представити свої бажаня і справи зависимі від урядованя властий полїтичних безпосередно делеґатови власти краєвої.

П. Віцепрезидент др. Клеберґ перебував дня 16 с. м. в Снятині, а 19 в Косові. Люди уперéджені оголошенєм Староств зібрали ся як в Снятинї так і в Косові дуже численно. Явили ся депутациї і одиниці, котрі порушали цїлий ряд місцевих справ; найбільше просьб однак внесено о прискорене реґуляциї рік чорного і білого Черемоша та Прута, а в косівскім повітї крім того о признане пільг що до паші на камеральних полонинах, наконець о зараджене шкодам, які роблять сплави за чорнім і білім Черемоши та на Пістинці.

П. Віцепрезидент др. Клеберґ уділяв відповідних рад і пояснень, а внесені на его руки просьби представив п. Намістникови, котрий видає потрібні в тім напрямі зарядженя в цїли можливого увзглядненя бажань населеня.

— **Начальний редактор** Gazet-и Lwowsk-oї і „Народ. Часоп.“, радник Двору Вп. Адам Креховецкий обходить нинї 25 лїтний ювилей своєї редакторскої дїяльности. З сеї нагоди вручили єму члени редакциї гарну книгу представляючу его дїяльність яко редактора, писателя і критика а Тов. дневникарів польских, котрого єсть презесом вручило єму красно викінчений диплом почетного члена. Крім того визначні члени польского наукового і лїтературного сьвіта складали єму свої ґратуляциї, а Вп. Ювилят одержав численні ґратуляциї з Кракова, Відня, Праги, Варшави і инших сторін. Між иншими прислали свої желаня Є. Е. п. Намістник др. Михаіл Бобржиньский, Є. Е пан Маршалок краєвий ґр. Стан Баденї, Є. Е. ґраф Войт. Дїдушицкий і дуже богато инших.

— **Курс приготовляючий** до вступного іспиту до рускої гімназиї в Коломиї отвирає виділ філїї Руского тов-а педаґоґічного в Коломиї з днем 15 липня 1908 р. Кошти з тим сполучені: 30 К, за котрі кождий хлопчик одержить совістний надзір, мешкане, харч і поміч в науцї. Зголошувати ся можуть тільки такі хлопчики, що не скінчили 13 лїт. Поданя вносити до заряду Бурси філїї руского тов а педаґоґічного в Коломиї, улиця Франц Йосифа ч. 41.

— **Репертуар львівского руского театру в Вижници.** (Саля в огородї п. Фріста).

В недїлю 28 с. м. „Маруся Богуславка“, побутово-історична драма зі співами і танцями в 4 діях з прольоґом М. Старицкого.

Білети продає в Вижницї і Кутах торговля п. Москви. — Початок точно о год. 8 вечером.

— **Расова борба білих з муринами.** В Гавстон, малім місточку у всхіднім Тексасї вела ся вже від довшого часу завзята расова борба між тамошними білими жителями і муринами, аж остаточно закінчила ся страшним лїнчом, можливим лиш в Америцї. Білі зловили 9 муринів і без великого короводу зробили їм смерть. Безпосередною причиною тої борби, котра закінчила ся так страшним лїнчом, стало ся то, що мурини свого часу застрілили були серед муриньскої церкви заможного білого селянина іменем Юґа Діна, котрий зайшов туди, щоби підчас богослуженя купити у якогось чоловіка, що належав до муриньскої релїґійної громади, фляшку горівки. По сїм убийстві слїдувало передількома днями друге: мурини застрілили якогось Джонзона, Дінового приятеля стрілївши до него крізь вікно з карабіна. За оба ті злочини арештовано 6 муринів. Білим жителям місточка видавало ся однак, що слїдство за надто поволи веде ся, отже оногди зібрало ся яких кількасот узброєних білих перед арештом, виважили браму і двері до кель, де сидїли арештовані мурини і повели їх за місто. Тут поставили їх під великий дуб, дали кождому по 7 мінут часу, щоби могли приготовити ся на смерть, а відтак повішали одного за другим на галузях дерева. Притім стало ся таке, що одному з повішених удало ся увільнити ся з петлї і він пустив ся втїкати. Білі дали єму відбічи на яких сто метрів далеко а відтак змірили ся всї своїми карабінами до втїкаючого і впакували в тїло мурина кількадесять куль. Білі перейшли ся опісля по містї і зловили ще 3 муринів підозріних о убитє Діна і Джонзона та й їх застрілили. Ґубернатор Тексаса покликав мілїцию і вислав до Гавстона, бо єсть обава, що мурини, котрі в місточку творять більшість, готові вирізати всїх білих.

— **Нещасливі пригоди.** Вольф Бльох, лїт 51, черпаючи оногди воду з ведра на Знесїнню перехилив ся так неосторожно, що впав до керницї і утопив ся. — На шляху зелїзничім межи стациєю Журавицею а Перемишлем знайдено оногди над раном якогось селянина лежачого без притомности. Раненого привезено до шпиталю в Перемишли, де він не відзискавши притомности, помер. О скілько доси дало ся розслїдити, померший мав називати ся Пшик і походити з сусїдного села Кругель малий. Здає ся, що погибший в нетверезім станї ішов шляхом і впав на шини, але не виключене й убийство. — В Звенигородї в одній з тамошний керниць знайдено тїло 19-лїтного паробка Михайла Сороки. Чи в сїм случаю має ся дїло з нещасливою пригодою, чи з яким злочином, викаже слїдство. — В Бузї — як доносять з Сокаля — утопив ся оногди підчас купелї 21-лїтний Семен Ґвоздь з Клюсова.

Всячина

для науки і забави.

— **Носатина у зьвірят і людий.** Страшна подія яка стала ся в Чернівцях а про котру ми доносили на иншім місци, зробила велике враженє в цїлій нашій монархії а навіть і поза єї границями. Перші вісти о ній були однак так баламутні і недокладні, що у декого у Львові викликали навіть здогад, що причиною того, що стало ся в Чернівцях не була носатина але якась ще страшнїйша пошестна хороба. Декотрі львівскі ґазети крикнули таки необачно що то — чума! Щоби люди не трівожились без потреби, подамо насамперед докладний опис самої події після урядового о ній донесеня а відтак будемо старати ся пояснити і саму хоробу, котра досить часто прокидає ся у коний і може длятого стати ся небезпечною і для господарів і всїх тих, що коло коний ходять.

Черновецке заведенє для розслїдів артикулів поживи подає до відомости, що в неприсутности настоятеля того заведеня дра Померанца і інспектора дра Вендера прийшов др

лову до гори. Так само було при дробі $^{1}/_{2}$. — Ган питав дальше: Як називає ся найменше число, в котрім містить ся 2 і 5? Кінь відповів 10. Отже що зробить ся з пятих і з половин, коли їх возьмемо на спільне найменше число? Кінь тупає ногою десять разів і дає тим пізнати, що пороблять ся десяті. Кілько десятих має одна пята? — 2. А кілько $^{2}/_{5}$? Відповідь: 4. — А кілько $^{1}/_{2}$? — 5. Отже кілько буде разом $^{2}/_{5} + ^{1}/_{2}$? Кінь тупає ногою 9 разів і дає тим пізнати, що буде $^{9}/_{10}$. В той спосіб переводив Ган з конем додаванє звичайних і десяточних дробів і показало ся за кождий раз, що кінь уміє справдї додавати дроби і віднимати.

Так само умів розумний Ганс також і читати. Щоби его того научити, зробив Остен таблицю, котру подїлив на квадратики а в них повиписував букви. Так н. пр. буква А стоїть в першім рядї в першім квадратї. Кінь означував ту букву в той спосіб, що насамперед раз вдарив ногою, відтак хвильку заждав і вдарив знов раз. Букву Р, що стояла в другім рядї в пятім квадратику, означував кінь в той спосіб, що насамперед вдарив 2 рази ногою, відтак хвильку виждав і вдарив 5 разів, отже в подібний спосіб як при телеґрафі: 2 стукненя, павза, 5 стукнень і т. д. Коневи показали парасолю і спитали его, чи він знає, що то єсть. Кінь потакнув на то головою. Скажиж буквами, що то єсть — сказано коневи а кінь зачав зараз нїмецке слово „Schirm“ вистукувати ногою, насамперед звук Sch, відтак i — аж остаточно зложив цїле слово буквами: Sch-i-r-m. Коли ґраф Кеніґсмарк казав єму прочитати своє прізвище, то кінь вистукав его зовсім правильно ногою, лиш замість „ск“ після нїмецкої правописи випустив букву „с“ а вистукав само „к“. Одного дня дано єму слїдуюче реченє, щоби він собі запамятав: „Wald und Brücke sind vom Feinde besetzt“, (Лїс і міст обсадив неприятель). Кінь запамятав собі ті слова і на другий день повторив реченє, вистукавши его ногою.

Ганс знав дальше сказати на питанє, коли єсть день уродин цїсаря, цїсаревої і наслїдника престола. Коли его було спитати як називають ся днї в тиждни або місяцї в роцї, то він умів їх вичислити по черзї. Коли єму показано годинник і спитано котра година, то він відповідав ногою: стукнув насамперед 12 разів а по хвили ще двайцять разів а то значило у відповіди: 12 год. 20 мін.

Цїлий ряд проб показав дальше, що Ганс знає ся також на красках і уміє їх розпізнати. На подвірю розтягнено довгий шнур а на нім завішено 10 платків всїлякої краски; відтак на стінній таблици виписано назви красок в в трох рядках: чорна, червона, біла; зелена, синя, оранжева; фіолєтна, жовта, брунатна, сїра. Відтак питано коня: Де висить платок з краскою, що виписана в другім рядку в серединї? Кінь у відповіди ішов до розвішених платків і ставав коло синього платка.

Так само знав ся розумний Ганс і на тонах. Коли єму грали на звичайній ручній гармонїйцї всї тони скалї: c, d, e, f, g, a, h, — то він умів докладно кождий тон розріжнити. Коли н. пр. заграли єму лиш сам тон g і спитали, котрий то тон в скалї, то він відповів зараз ногою, що пятий тон. Що більше, коли єму заграли два або три тони разом, то він умів розріжнити кілько було тонів і котрі. Коли н. пр. заграли c, d, e, то він відповів ногою, що то тони 1, 2 і 3. На питанє, чи то красно, покивав він головою, що нї. Єго пан вигравав єму 13 всїляких мельодий і він знав всї а також і такт, в яких они уложені. Мельодиї ті були списані на таблици і понумеровані; коли було котру небудь з них заграти і спитати Ганса, котра то мельодия з ряду, то він зараз відповів точно ногою, що то н. пр. 5. Наконець треба ще й то згадати, що Ганс умів розпізнавати людий з рисунків і фотоґрафій. Учителя Гана розпізнав він між 13 фотоґрафіями всїляких осіб.

(Дальше буде).

Фр. Люкш, котрий єсть лиш лікарским дорадником того заведеня, дня 13 червня до ляборатории тогож заведеня і приніс з собою вигодовані штучно заразники (бацилї або прутнї) хороби, званої носатиною. Він казав, що тоті заразники попищені карболевим квасом і що він хоче їх відділити на машинцї званій центрифуґою, яка знаходить ся в заведеню. Тоті прутнї мав він в пробівцї подовгастій склянній, досить вузонькій посудинцї званій з француска епруветкою. Тота робота дра Люкша не стояла в ніякій звязи з єго становищем дорадника заведеня і єї в заведеню невільно виконувати. Підчас того коли др. Люкш центрифуґував прутнї, пробівка пукла, а прутнї відосередочною силою машини розлетіли ся з цїлою силою по всій комнатї. Підчас того, коли то стало ся, були в ляборатории крім дра Люкша ще асистент того заведеня, Алоізий Арност, канцеліст Льонґін Липецкий і ляборант Василь Марко. Всї они віддихали воздухом, переповненим заразниками носатини і заразили ся нею та занедужали в часї від 24 до 48 годин: дістали дрожи, теплота тїла піднесла ся значно (велика горячка) і прийшло запалене легких від носатини, а у декотрих з них показали ся місцями на тїлї характеристичні для носатини міхурцї. Арност помер на остру носатину дня 21 с. м. отже по 8 днях від часу зараженя, а не того самого дня, як первістно говорено, Липецкий лежить в своім помешканю небезпечно хорий і може вже помер, а стан ляборанта Марка робить надію на подужанє. Стан дра Люкша єсть також вдоволяючий.

Для цїлої сеї сумної події єсть то характеристичне, що фізикат міский довідав ся о тім дня 21 с. м. в полудне, коли інспектор др. Вандер вернув до Чернівець і коли вже Арност був помер. Розуміє ся, що зарядженo зараз всїлякі санїтарно-поліцийні міри, тїло помершого похоронено тихцем серед як найбільших мір осторожности а помешкане єго десінфекціоновано основно. Зараженє і смерть від носатини — як видимо з повисшого не наступили серед таких обставин і так нагло, щоби аж можна з того висловлювати здогад, що то була чума.

Придивім же ся тепер сїй хоробі у самих коний. Носатина або носатизна виступає у коний по найбільшій части яко хороба носа і від того єї й назва, або може виступати також яко хороба шкіри а иноді й в обох видах у одного і того самого коня. Хороба та може бути уперта, хронїчна, або остра. Хронїчна носатина проявляє ся в той спосіб, що коневи тече з носа зразу водниста, відтак мутна, липка, білава або сїрава материя, наліплює ся край отворів носових, насихає і робить ніби струпячу шкорлупу. Особливо характеристичною буває зеленава або зеленаво-жовта материя. Дальше опухають желези. На проділцї носовій роблять ся боляки, котрі иноді можуть хруставку носову й продіравити. Кінь мимо того держить ся добре, єсть веселий і їсть добре. Аж коли хороба дістане ся до легких, кінь вже худне, волос їжить ся і тратить полиск, а звіря покашлює і стає дихавичне а пізнїйше й пухнуть єму ноги, черево, груди і голова. — Остра носатина виступає звичайно нагло і розвиває ся дуже борзо, звіря дістає сильної горячки і слабне дуже борзо; з ним пливе густа вонюча жовтава иноді з кровю змішана материя. Слизівки носові бувають сильно червоні і напухають а на проділцї носовій творять ся малі жовті плями, з котрих витворюють ся боляки. Звіря не може дихати а при віддиханю аж ніби свище.

Носатизна шкіри може також бути хронїчна або остра. В першім случаю роблять ся ґузи під шкірою, головно на шиї, на грудех і на череві; ґузи ті зачинають гнити, пукають і з них тече материя. При тім найчастїйше опухають задні ноги і в них витворюють ся боляки. При острій носатинї шкіри приходить сильна горячка і витворюють ся многі але малі боляки а рівночасно виступає носатина й в носї та легких.

Носатина єсть дуже заразлива хороба і чоловік може єї легко набрати ся, длятого хто ходить коло коний мусить бути осторожний. Коли заразник тої хороби дістане ся до скалїченого тїла, то робить ся міхурець, котрий опісля гниє, відтак приходить дрож, велика горячка, запалене легких опухнене суставів, на тїлї виступає множество таких плямок як би від укушеня блохи, з котрих відтак роблять ся прищі, котрі пукають і гниють. Чоловік слабне, дістає біґунки і до кількох днів приходить смерть. Скора смерть Арноста в Чернівцях не єсть отже нічим незвичайним і не повинна би була викликати у людий сьвідомих річи обаву чуми. Часом однак хороба може тягнути ся й довше, кілька неділь або й кілька літ. Ліку від неї нема, бо т. зв. маллеїн лік зовсїм непевний.

— **Камінь Якова.** „І Яков взяв камінь, що мав під своєю головою, і зробив з него жертвенник і полив оливою, а то місце назвав Бетел“. Камінь сей, про котрий згадує біблія а котрий Яков поклав собі був під голову і спав на нім тоді, коли в снї видів небесну драбину, перебув — як то сконстатувала іспаньска академия наук, — дивну вандрівку. По смерти Якова, потомки єго переховували той камінь яко велику сьвятість. Коли же дїти Ізраиля переходили через Червоне море, не хотїло ся їм нести той камінь, бо був за тяжкий, і лишили єго в Єгипті. Тодішний фараон мав доньку іменем Секту. Она віддала ся була за якогось Грека і дістала той камінь на віно. (Чи чоловік єї був тим дуже вдоволений, — о тім мовчить істория). Обоє покинули Єгипет (та й не дивниця, коли там на віно камінь давали) і оснували в Іспанії місто Бриґанция. Потомки їх занесли той камінь з собою до Ірляндиї і на камени Якова коронували ся через кілька сот літ ірляндскі королї. Пізнїйше занесено той камінь до Шкотиї а звідси до Вестмінстера. Там стояв він на тім місци, де сидять анґлїйскі королї підчас коронациї. В Ірляндиї переховувано той камінь в Тара, що була аж до кінця шестого столїтя столицею Ірляндиї. Давнїйше був здогад, що там, де лежав камінь Якова, мусів знаходити ся також кивот завіта і таблиці з заповідями Божими. Длятого якийсь Ґрурне робив там пошукуваня в тій надії, що знайде там якісь старинні памятники і дасть їх в дарунку королеви Едвардови. Пошукуваня однак не довели до нічого.

— **Сповідь ледащого.** В однїй часописи в Чікаґо появив ся сими днями анонс: „Чоловік досить безхарактерний і зовсїм до нічого, 6 стіп високий, сухий як сїрничок, до того ще й рябий, пошукує занятя. Менї тепер 19 літ, але виглядаю на 25, я скінчив ледви початкову школу а виконував 22 всїляких фахів і то в протягу 5 літ. З домів торговельних, з бюр мінїстерских, в канцеляриях адвокатских мене викинули, бо не могли мене ужити до нічого. Поминувши то все, що нічого не умію і що я нічим не є, то ще й нічого не маю — з виїмкою кількох злих прикмет: я бачите, курю, граю в карти і пю. Я зійшов длятого досить на пси, єсьм тим, що то називають схибленою екзистенциєю і не маю надії, щоби хтось мною дуже інтересував ся. Колиж би хтось такий знайшов ся, що заінтересував би ся мною то прошу о єго адресу. Я єму відтак представлю ся. Я особисто можу однак кождому то лиш відраджувати.

Коли же зважимо, що то діє ся в Америцї то не подивує нікого, що той чоловік одержав на свій анонс кількасот листів і то не лиш від людий, котрі предкладали єму якесь занятє але ще й від 50 вдовиць і дівчат, котрі готові були віддати ся за него длятого, що він щира душа, коли так о собі говорить.

— Дивний гість.

— Прошу пана, якийсь гість жде в сальонї.

— То подай єму крісло — нехай зажде.

— Коли прошу пана, він хоче забирати всї меблї.

Телеґрами.

Відень 27 червня. Палата послів приняла закон фінансовий а відкинула в поіменнім голосованю резолюцию пос. Ельбоґена, щоби податок від цукру обнизити від 1 січня 1909 о 8 кор. Відтак ухвалено цїлий буджет в третім читаню.

Петербург 27 червня. Слїдство в справі убитя ексарха, як доносить „Нов. Время“, викрило нечувану річ. Арештовано двох братів Давидових, з котрих один єсть помічником начальника канцеляриї ексарха а другий секретарем бюра в синодї.

Новониколаєвск 27 червня. У віддали 18 верст від Барнаула 4 розбишаків напало на інкасента монополевого, що віз 16.000 рублів, котрого зранили смертельно. В Барнаулї викрито склад оружия.

Катеринбург 27 червня. Вісьмох людий доконало нападу на стацию Усьва Пермскої зелїзницї і обрабували касу. Підчас погонї двох розбишаків убито, двох арештовано.

Льондон 27 червня. До одної з тутешних часописий доносять з Теґерану: Шах видав ферман розвязуючий Меджлї (парлямент) а розписуючий нові вибори до Меджлї і сенату. Оба ті законодатні тїла мають бути до трох місяців відкриті. Шах увіряв заступників Анґлїї і Росиї, що наміряє невідступати від концесий які надав народови попередний шах і він сам. Видано загальну амнестию, з котрої виняті лиш 3 особи. Публичне мнїнє перехиляє ся на сторону шаха. В провінциях панує спокій.

Після иншої часописи, шах видав проклямацию, котра установляє в Перзиї воєнний стан а російскому полковникови Ліяковови полишає свободну руку, щоби міг дїлати з цїлою строгостию против населеня. Відбувати збори і носити оружиє заказано під карою смерти. Склепи можуть бути отворені, однак торговля єсть в повнім застої. Кількох послів арештовано.

Господарство, промисл і торговля.

Цїна збіжа у Львові.

дня 26 червня:

Цїна в коронах за 50 кільо у Львові.

Пшениця	12·10	до	12·30
Жито	10·—	до	10·20
Овес	6·40	до	6·60
Ячмінь пашний	6·40	до	6·60
Ячмінь броварний	—·—	до	—·—
Ріпак	—·—	до	—·—
Льнянка	—·—	до	—·—
Горох до вареня	8·—	до	11·—
Вика	—·—	до	—·—
Бобик	—·—	до	—·—
Гречка	—·—	до	—·—
Кукурудза нова	—·—	до	—·—
Хміль за 56 кільо	—·—	до	—·—
Конюшина червона	—·—	до	—·—
Конюшина біла	—·—	до	—·—
Конюшина шведска	—·—	до	—·—
Тимотка	—·—	до	—·—

— **Конкурси.** І. Виділ шкільної Помочи в Самборі розписує конкурс на префекта для молодїжи в бурсї ім. сьв. Володимира. Видїл рефлектує лиш на безженного або бездїтного вдівця і дає помешкане і цїле удержане. — ІІ. Шкільна Поміч примістит в бурсї ім. сьв. Володимира 60 учеників, з тих 25 на власний харч за доплатою 3 К, а прочі за доплатою 24 К місячно. Одноразова оплата 2 К на інвентар і 1 К на лікаря. Подання вносити до кінця липня до Виділу Шкільної помочи на руки о. М. Ортиньского, катехита ц. к. учительскої семинариї в Самборі.

За редакцию відповідає: **Адам Креховецкий**

З друкарнї В. Ловиньского, під зарядом І. Недопада. (Телефона ч. 527).